

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
 Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
 Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
 Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
 Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
 Vágó Gyula könyvnyomdája,
 hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
 Hirdetések jutányosan számítatnak.

Előfizetési felhívás!

A „Csurgó és Vidéke“ július hó elsejével új negyedbe lép, kérjük tehát előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mentől előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése akadályoztassék.

Együttal egész tisztelettel felkérjük lapunk t hátralékosait, hogy hátralékaikat mentől előbb megküldeni sziveskedjenek.

A „Csurgó és Vidéke“ előfizetési ára:

Egész évre — — 4 frt
 Fél évre — — 2 frt
 Negyed évre — — 1 frt.

Teljes tisztelettel
 A KIADÓHIVATAL.

Mezei munkások biztosítása.

Az emberszerető társadalomnak egy nemes kötelesség teljesítése előtt sem szabad elzárkóznia. A humanitárius célok amugy is a korszelleméből

következnek és az alföldi parasztlázadás módtalan terjeszkedése immár Becskerektől Nyiregyházáig mindenkinek, ki a békés fejlődés barátja, azt javalja, hogy gondjaival a mezei munkás sorsa felé tévedjen s mikor az emberszeretet már egészén az állat védelemig terjeszkedett ki: ne engedje a népelégületlenségét növekedni, hanem ejtse módját, hogy a mezei munkások ez intenciójával, mindenki törődjék és keserőségeiket megorvosoljuk.

Megvalljuk, hogy nem minden aktualitás nélkül írjuk e sorokat. Békésmegyéből, hol az agrar-socializmus négy esztendő, egy emlékiratot kaptunk, mely a mezei munkás helyzetével foglalkozik és melynek szerkesztőit Rósenthal Ignác gyárost és Verner László lapszerkesztőt az a szándék vezeti, hogy a munkás aspirációk kielégítettén, ez a sok véres zendülésre okot adó kérdés a békés fejlődés érdekében, a munkások érdekében megorvosoltassék. Az emlékirat szerkesztői áttekintvén az agrar-socializmusnak történetét arra a konkluzióra jutnak, hogy annak oka nem az, mintha a magyar Kánaánban megélniök nem lehetne, hanem az, hogy a munkások sorsukat a keresetképtelenség idejére nem látják biztosítva. A mezei napszám a megélhetésre éppen elég, de hogy be-

lőle egy kis földcskét tudjon szerezni, arra éppenséggel nem jut. Pedig meg kell gondolni, hogy minden alföldi munkás lelkében kiolthatatlanul él a vágy, egykis földcskét szerezni. Még a nagy uradalomban a jószág tartás korlátozva nem volt, addig ezt a vágyát minden józan eseléd néhány évi iparkodás után boldogan látta teljesedni: most mikor a föld ára négyszeresen felszökött, mikor az alföldi uradalmak percentek gazdálkodásai inflóribusban vannak, mikor a gépek versenyével, de különösen a cséplőgépekkel a munkások kereslete leapadt mikor az olesó vasutak ezrével hozzák le a felvidéki olesóbb munkást, mikor az alföldön az igényeket annyira fokozni tudó kubicos munkák megszűntek: ne csodálkozzék senki, ha ennek reakciója mutatkozik a véres parasztlázadásokban, annál kevésbé ne csodálkozzék mert a társadalom valami nagy érdeklődést mind e koráig nem mutatott a munkás sorsának javítása érdekében, tán a közmondással tartván, hogy mindenki a maga sorsának kovácsa.

Az emlékirat mindezekkel bőségesen és nagy helyszíni tájékozottsággal foglalkozik, mely után egy a munkaadók támogatásával szervezendő munkás beteg-egélyző és nyugdíjpénztárban látnák a kibontakozás útját. Az

T á r c s a.

A Szecsődiek.

(Folytatás.)

Regényes korrajz Csurgó multjából.

VIII.

Éjfél rég elmúlt, koromsötét éjszakában, szakadó esőben egy lassan haladó, erősen megterhelt szekér bukkant elő Berény felől a Csekéből. A falu szélén álmosan pislogott az őrüz, mellette két magyar vitéz bőbi skolt. A neszre azonban az egyik felugrott, fáklyát gyújtott s a szekér elé sietett.

— Megállj! Kik vagytok!

— Szegény menekülők vagyunk a török szélekről.

— Mit akartok?

— Kanizsára igyekezzünk.

Erre az őr fűtyentett egyet s kis vártatva 4 lovas érkezett oda. Köztük volt az őrőség hadnagya is. Pár perc múlva 2 lovas által kísérve a kocsi tovább haladt Remete-Szt.-Péter felé.

Ezt a falut ma Pogány-Szt.-Péternek hívják. A régi kolostor és kápolna elpusztul-

tak, de ezidőben még állott mindakettő, csak hogy a kolostorban nem szentéletű remeték, hanem nyers modoru harcosok tanáztak. Szt.-Pál, Berény, Vrászló egy külső, Szt.-Péter, Fakosd, Path egy belső előőrsi vonalat képeztek Kanizsa körül. Ez a vár volt akkor a drávai végek legfőltettebb pontja.

Szent-Péternél másik lovas szegődött a kocsi mellé s ez kísérte be a jövevényeket a kanizsai sánczig (ma Sáncz falu van ott). Már napkelte volt mire odaértek.

A lovakat egy ősz ember hajtotta, mellette egy 10 éves félénk fiúcska ült, az ülésben egy idős magyar asszony, mellette pedig egy teljesen beburkolt női alak, sejtetőleg török nő. A szekér hátulja ugyancsak meg volt terhelve mindenféle podgyással.

A jövevények Szecsődi hadnagyot keresték. Két gyalogos szó nélkül elvezette őket a várba, melynek falai közt nemesak a harcosok lakóhelyiségei, de az egész vidéknek szolgáló pinczék, csűrök és gabonásvermek voltak. A harcosokat darabontoknak hitták, ezeknek parancsnoka volt a praefectus (tiszttartó), aki alá közvetlenül több hadnagy tartozott. Egyik hadnagy az élelmezésről gondoskodott, ami háborus világban nem kis föladat volt s nagy körültekintést és alapos helyismeretet kívánt. Ez volt az udvarbíró vagy provisor; etisztet jelenleg Szecsődi viselte.

Egy hatalmas uradalmi épület előtt állott meg a kocsi, melynek zörgésére egy csinos fiatal barna asszony futott ki s csodálkozva szemlélte a jövevényeket.

— Nemzetes asszonyom! szolt süvegét leemelve az öreg, meghoztam a kelmed sógorasszonyát, én vagyok Nagy János, a kelmed urának a nevelő apja, az meg ott a feleségem, és somogyi szokás szerént kezét ököltre fogva hüvelykujjával hátra mutatott, anélkül, hogy hátra is nézne.

A menyecske azt sem tudta örömeiben, hogy uráért fusson-e vagy a jövevényeket segítse le a kocsirol, lesegítette hamar a kis fiút s össze-vissza csókolta. Erre már megérkezett Szecsődi is és: Anyám, kedves anyám! meg Mirja, édes Mirjam, szókkal az asszonyokat egyenkint leemelte a szekérről. Aztán Nagy Jánost ölelte át, s mig egy darabont egy eselédánnyal a kocsirol lerakódni kezdett, asszonyok és férfiak örvendezve léptek a pitvarba. Ott aztán egy kis csuszomászó porontyra akadtak, akit Szecsődi felkapott s így mutatott be:

— Nézzék kelmetek, ez az én fiam!

Mikor aztán a gyermeket majdhogy nem szétszaggatták a nagy csokolódzásnak és ölelésnek miatta, az a másik gyermek, a jövevény, megszólalt:

emlékirat szerkesztői például Békésmegyére számításokat eszközöltek és kimutatják, hogy ha e pénztár a munkások 5⁰/₁₀-át havonként nyolcz forinttal nyugdíjazná, akkor minden holdat 18¹/₂ krral és minden munkást hetenként ⁶³/₄ krajzárral kellene mgadóztatni. Ez összegből Békésmegyéből a kezelési költségekkel együtt 190.960 frt. folynék be, melyből a munkaadók 119.856 a munkások 80.104 frtot fizetnének s belőle a munkások részülneek orvosi ápoltatásban, munkahiány esetén segélyben és nyugdíjban. E mellett a pénztár kezébe venné a munkaközvetítést és munkaadók és munkások között a felmerült kérdésekben való biráskodást, ekként a közgazgatás megszabadulna legnagyobb nyugétól, de a munkások is inkább ki lennének elégitve, mert feleben mezei munkások itélkednének, mint ez az ipari békéltető bizottágoknál meg van. A kérdés felül érdemes gondolkozni.

— **Városi közgyűlés** volt jul. 4-en. A közgyűlés megállapította a jövő évi költségvetést, mely szerint 15933 frt. 81 kr. kiadás és 8656 frt. 77¹/₂ kr. bevétel irányoztatott elő. Így fedezetlen kiadásként 7277 frt. 04¹/₂ kr. jelentkezik, mely községi pót adóval fog fedeztetni. A költségvetés tehát a mult évit nem haladja felül. A községi pótadó 1895 évre is 43—44 0/0 lesz. Az apróbb tárgy sorozatból felemlítjük, miszerint a község, a kórorvosi járás területére egy fertőtlenítő gőz gépet fog berendezni. A tanító képző-intézet ablakai és ajtóit pedig, melyek 13 év óta nem javították, a szűnő folyama alatt kifognak javíttatni.

H i r e k.

— **Magyar nyelvi pöttanfolyam** az áll. tanítóképzésben holnap nyílik meg. Lapunk zártáig 22 jelentkezőből van tudomásunk, kik közül 16 vas megyei, 3 sopron megyei, 2 baranyai, 1 zalamegyei. Elfoglaltatásuk napirendje következő: 8—9 nevelés tan Mátay, 9—10 magyar nyelvgyakorlatok, Horváth, 10—11 számvetés módszere Pethes, 11—12 magyar társalgás. Délután 1¹/₂—3 magyar írásbeli gyakorlatok, Horváth 3—4 számvetés Pethes, 4—5 nevelés tan Mátay,

5—8 magyar társalgás. Ez utóbbival Adorján Miklós és Nagy János urak lettek megbizva. Üdvözöljük körünkben a hasznos és hazafias munkára megjelent tanítókat! Isten hozta mindnyájukat!

— **A csurgói ref. főgymnásium** értesítője most jelent meg. Az 1893—94 iskolai év történelmi adatait dr. Vida Károly igazgató kimerítően ismerteti. Miel közzéte az értesítőt jelentjük a községi adatakat: Beiratott az intézet anyakönyvébe 293 tanuló, mely létszám az év végére 274-re apadt. A tanulók vallás szerint ugy oszlának meg. Református 104. Ágostai 10. Rom cath. 119. Izraelita 41. A növendékek 10 vármegyét képviseltek. Horvát országi volt 13. Fiumei 1. A tan eredmény következő. Jeles tanuló volt 15, jó 55, elégséges 134, 70 tanuló pedig részben elégtelen bizonyítványt nyert. Kiosztatott az év folyamán 3213 frt. 13 kr. jutalom és ösztöndíj, mely összeg legnagyobb részben alapítványok és kisérszben magánosok adományaiból gyűlt össze. Az intézet régiségtára 25627 drb. éremből, 163 drb. bankjegyből és 48 drb. különféle régészeti tárgyból áll. Az ifjusági könyvtár 45 mű 56 kötetben gyarapodott az év folyamán. Az ifjusági segítő egyesület, mely könyv és ruházatban nyújt a szegényebb sorsu növendékeknek segélyt. 3385 frt. 74 kr. bevétel és 3327 frt. kiadással zárta be az évet. Pénzkészlete 1114 frt. 14 kr. Könyv vagyon 3718 drb. Ajánljuk az érdekes iskolai értesítőt a szülők figyelmébe.

— **A keszthelyi kath. főgymnásium** értesítője gazdag tartalommal jelent meg. Az értesítő elején dr. Burány Gergely igen érdekes értekezést ír a rómaiak polgári perekben való biráskodásáról a köztársaság korában. Össze hasonlításkep közöljük az értesítő egyes adatait. A 6 osztályu gymnásium növendékeinek létszáma 226. Kik közül 164 rom. kath. ref 4, ágostai 6, izraelita 52. Anya nyelvre nézve magyar 222, német 2, horváth 2. Taneredmény, jeles: 24, jó 57, elégséges 124, elégtelen 21. Segély és jutalomban kiosztatott 1408 frt 1 kr. és 7 drb. arany. Az ifjusági segítő egyesület 460 frt 54 kr. bevétel és ugyanannyi kiadással készitette mérlegét. Pénztári készlete az év végén 1306 frt 61 kr. Az intézetben 8 egyházi és 3 vil gi tanár végezte az oktatást.

— **Járásbiróságunk ügyforgalma.** A f. év első feleben következő statiszticát tünteti elő. Polgári ügyszám jun 30-ik 3176, büntető 2024, telekkönyvi 2283, kisebb polgári 167 volt. Összesen: 7654 ügyszám. Az eredményt összehasonlítva az 1893-ik év első feléhez, azt lehet következtetni, hogy év végére jóval tul haladja biróságunk forgalmi statisticája a mult évit.

— **Az ujonnan építendő** csurgói ref. főgymnásium tervezetere hirdetett pályázat jul. 10-én jár le. A pályázat nem csak hazánkban, de a külföld építészei köreiben is nagy érdeklődést keltett. A mit azon körülmény igazol, hogy eddig több mint 30 pályázó kérte be az intézet igazgatójától a terület leírását. Páris, Lipcsé, Bécs, Amsterdam stb. külföldi városokból érkeznek megkeresések. A mint halljuk az inézet intéző körei a pályázatok beérkezése után az építkezés ügyét azonnal elintézik s miután az eddig nyújtott 50.000 frt. állami segély az új épület felállítására nem elegendő, a vall. és közokt. miniszterhez újabb segélyért fogynak folyamodni

— **Iparosaink** köreiben egy járási betegsegélyző egyesület alakítása iránt indult mozgalom. Az 1891. évi 14. t. cz. értelmében minden megye területére szervezendő ilyen egyesület. Somogy megye területére Kaposvár székhelyel ez év folyamán meg is alakították, azonban mivel a tagsági díjak igen magos összegben állapították meg, iparosaink most azon fáradoznak, hogy a csurgói járásban külön egyesület alakítsanak.

— **Meczli Kamill** a Festetics Tassiló erdészeti urodalomnál alkalmazott erdészsegéd, mai nappal megváltik eddigi állásától s Malomvíz Hunyadmegyébe új állomására költözik. Sok szerencsét kívánunk a fiatal erdésznek, ki városunk társaséletében tevékeny tényező volt.

— **Juniális.** Inkey József ih.-berényi nagybirtokos az iháros-berényi elemi iskola növendékei részére junius 29-én nagy erdei mulatságot rendezett, melyen számos meghívott vendég vett részt. A mulatság, melyen a vendégeket az apró műza fiak dalokkal és szavalattal mulatták igen jól sikerült. Az Inkey család lakomat rendezett a mulatságon részt vevő vendégek és iskolás fiuk részére.

— **Az első Kossuth szobor.** Siómaroson jul. 2-án leplezték le Kossuth Lajos mellszobrát. Siómaros község tehát az első Magyarországon, mely szobrot emelt Kossuth Lajosnak. A mozgalmat a derék községben Szokó István református lelkész kezdeményezte, ki a Kossuth halála utáni istenitiszteleten azzal a felszólítással fordult a hívekhez, hogy emeljenek szobrot Kossuthnak. Midőn a szükséges pénz összegyűlt, a szobrot egy budapesti szobrásznál megrendelték s így az első Kossuth-szobor egy kis falucsukában áll. A mellszobor barnás faragott kőoszlopon nyugszik, melyen a következő felírás olvasható arany betűkkel:

Kossuth Lajosnak
Siómaros község mint megmentőjének
1802—1894.

— **A Kaposvár városi képviselő testület** junius hó 22-én rendkívüli közgyűlést

— Hát már aztán ez micsoda történet? Bizony az történt, hogy Ibrahimot egyszer önkívületi állapotban hozták haza, a borbély eret vágott rajta s meghalt anélkül, hogy övéihez egy szót elhatott volna. A hullát elvitték Szigetvárra s eltemették a török temetőbe a többi agák, bégek és basák közé. Ekkor hallotta a gyermek bíró uramtól, ki anyját vizsgáltta:

— Biz ez szomorú történet!

Mirja rokonai közé kívánkozott. Nagy Jánosék is tönkrementek. Elhagyták ezek is Csurgót s földönfutókká lettek volna, ha nevelt fiuk szeretettel nem fogadja őket.

Mirja visszatért atyái hitére s fiát, mivel keresztény számítás szerint három királyok napján született, Boldizsárnak keresztelték. Tőle származott egyik Török család. Az egyházba való visszatérés vezeklő szerzetásait és a keresztelést páter Gaudentius végezte, kit Szecsődi darabontjai szerencsésen előteremtettek. Az öreg aztán holtáig a kanizsai kolostorban élt. Nagy János és felesége, az egykori Batai Péterné, mindvégig kedveseik köreiben maradtak.

Zsuzsánna asszony, Szecsődiné édes anyja, leánya férjhezmenetele óta folyton siránkozott. Mért is van ő oly távol leányától? Soha sem is fogja látni unokáit! Ezen is segített Nádasdy Ferencz jóakarata, ki

mint egykori kanizsai földesur és buzgó protestans, híveit a mai Galambokon letelepítette s Julcsa férjhezmenetele után egy évre a kálmáncsai papot, tiszteletes Sántha Márton uratam Galambokra meghívta. A kálmáncsaiak nagyon sajnálták papjuk távozását s váltig azt hajtogatták: Csak azt a barátot ne eresztettük volna a faluba!

Hetvenhat esztendő mult el ez események óta.

1864. január 21-én Zrinyi Miklós, a költő, György unokája, Battyányi Kristóf dunántúli főkapitány, Nádasdy Ferencz, Hohenlohe Gyula németbirodalmi vezér és a veszprémi püspök csapataival egyesülve, 25,000 emberrel mint áradat rohant a Dráva melletti török erősségekre. Január 22-én értek Berzenze alá s a várat másnap könnyű szerrel bevették. A 800 főnyi helyőrség megfutott s 8 ágyut hagyott az erősségben.)*

E hírre Csurgó helyőrsége is kerekelt oldott s az ágyában fekvő tehetetlen 99 éves agg alaj-béget magára hagyták fájdalmával s kitették az ellenséges katonák dühének. Jun. 23. este egy csurgói paraszt jelentkezett Berzenzén Zrinyinél s előadta, hogy a csurgói alaj-bég megadja magát, de beszélni kíván

*) L. Szalay V. köt. 82. lap.

Zrinyivel. Zrinyi lóra ült s 24 lovast véve maga mellé még azon éjjel Csurgóra lova-golt. Halotti csend volt a helységben. Csak kutyaugatás hangzott minden felől, mert a török világban a helységekben roppantul elszaporodtak a kutyaék. A bég házát nagy nehezen megtalálták s Zrinyi egy fiatal hadnaggyal belépett a házba. Teljes elhagyatottság mindenütt. Sehol egy lélek, ki a szenvedőnek enyhítő italt nyujtana. A szobákba lépve maguknak kellett tüzet csiszolni és világot gyujtani.

— Minden jó lélek dicséri az Urat! mond Zrinyi elborzadva, midőn az egyik szobában nyögést halla.

— Allah! il Allah! Nagy az ur és hatalmas az ő prófétája Mohamed! felelt rá egy megtörött aggastyán.

— Mit kívánsz tőlem, szenvedő barátom? kérdé Zrinyi.

— Semmit. Egy baráti kézszorítást! Zrinyi kezét nyujtá a beteg aggastyánnak, ki ágyában felülni igyekezett. A hadnagy támogatta és átölelve tartotta a lihegő testet.

— Ki vagy te vitézlő férfiu, kérdé az aggastyán.

— Zrinyi Miklós.

— Ugy bizton érzem magamat! Én pedig vagyok Juzsuf ben Mathei*), Szecsődi

*) József Máté fia.

tartott, melynek tárgya volt a városi tanácsos és a penztár, ellenőr megválasztása. A tanácsosi állásra városunk szülötte Kovács Soma ügyvédjelölt mint egyedüli pályázó egyhangulag megválasztott: az ellenőri állásra pedig három a pályázó közül Jankovics Kálmán segédjegyzőt választották meg.

— **Színészeink távozása.** Szalkay Lajos igazgatása alatt városunkban működő színtársulat július 2-án végleg elköltözött. A társulat Siófokon folytatja működését s szeptember hó 1-én ismét hozzánk érkezik. Szalkayt ki igen törekvő igazgató, közönségünk nem valami nagy pártfogásban részesítette s a közönség körében Fáy Szeréna a nemzeti színház művésznője sem tudott nagyobb érdeklődést kelteni Fáy Szeréna ki 5-ször lépett fel, Deborában bucsuzott el tőlünk. Kár hogy igen csekély számú közönség vett részt az igazán szép előadásban. Féltünk hogy a művész azon tudattal távozott körünkől, hogy a művészet hazája széles e világ, kivéve Csurgót. Jövőre aligha szerencsétlen bennünket.

— **Tűrhetetlen** állapot kezd községünkben lábra kapni Napirenden van, hogy bűvész, komédiás, panorámás had lep meg bennünket, mely a város közepén napokig éktelen trombita, dob és verkli szó mellett csalogatja saját publicumát és rémitgeti a jobb zenéhez szokott fülek tulajdonosait. Hogy városunk hatósága a cseptű rágó, circus tulajdonosnak kiadja az engedélyt, hogy az előadás előtt éktelen lármás zenéjével rontsa a levegőt, ezt még értjük, de hogy a világot képekben mutogató Panorámás miért kap engedélyt arra, hogy reggeltől estig nyektesse fülcsikító kintornáját, azt igazán nem értjük. Legközelebbi napokban is egész napon át szólt a Szécsényi téren a kintorna s a közönség minden tiltakozása dacára kénytelen volt a pokoli zenét éjjel-nappal élvezni. Az engedélyt kiadó hatóság közeg lehetne annyi figyelemmel a „közönség” érdekében, hogy ilyen féle csendháborítás jövőben ne engedélyeztessék. Meglehet a panorámát nézni kintorna szó nélkül is.

— **Ítélet hozatal bíróságon kívül.** A napokban történt, hogy megjelent a csurgói kir. járásbírósnál 2 becsületében sértett menyecske. Egyik hegyesebb nyelvű mint a másik. A tárgyalás alatt kivil, hogy biz azok meglehetősen megpiszkálták egymás jó hírnevét, a miért is a bíróság kimondta, hogy mindkettő vétkes, de hát mert asszonyi dolog a nyelveskedés egyiket sem büntette meg. A 2 nyelvű asszony ki jön a bírói szobából s megkezdi a tárgyalást. Nó Nacza elmehezt a becsületeddél! ugye nem reparálták ki. Kellett ez neked. Hát te mit nyertél? vágja vissza Kati, tied is csak annyi mint volt, semmi. Szóra szó jön s a két asszony ugy össze vész mint a forgó szél. Egymás hájának esik s ugy meg tépázták egymást, akár csak gereben járta volna össze fejüket. A börtön örök nagy nehezen tudták a 2 feldühödött furiát szétválasztani, a kik

Máté szigetvári hadnagynak fia. Áldás és béke veled!

A fiatal hadnagy erre összerendezte s csendesen lefektette az öreget.

— Az Isten bölcsesége végtelen! szolt Zrinyi. Szécsődi György hadnagyom, öleld meg nagybátyádat!

A hadnagy könnyezve ölelé át a haladoklót, ki megegyeszer kinyitá szemét:

— Ki vagy te dalia, ki engem Mohamed paradicsomába kísérsz?

— En vagyok Máténak, a te bátyádnak unokája György. Dicsérjük az Ur nevét! A beteg görcsösen megszorítá az ifju kezét.

— Allah il Allah! Áldjon meg az én Istenem és a te Istened és annak fia Isa!**) Ezzel örökre elnyugodott.

Bárány Gyula.

(Vége.)

**) Jézus neve a törököknél.

aztán, a kitépett hajjal kezükben látteletert indultak a körvoshoz. Megint találkoznak a bíróságnál, a hol már nem lesz oly kegyelmes bírójuk.

— **Elgázolta a vonat.** Csumics János 3 éves kis fia f. hó 5-én a Zákányi állomáson a vágányokon keresztül akart menni, miközben a kocikat tolató vonat kerekai alá került. A kis fia bal lábát a kerék szétmorzsolta. Dr. Mayerhofer vasuti orvos azonban a helyszínére ment, a sérült lábat amputálta, azonban felgyógyulásához kevés a remény. Csumics János egy vasuti munkás fia volt s nem deríthető ki, mikép került a zárt pálya udvarra. A mint utólag értesülünk a fia még az nap este meghalt.

— **Gróf Somsich Józsefről,** a csak nemrég elhunyt főúrról a nép száján furcsa hír tartotta magát már rég idő óta. Az elhunytak ugyanis egy különös baja volt. Nem tűrhette a lószagot. Ha lovakat fogtak hintaja elé. A paraszt nép előtt persze ez a sajátságos közlekedési mód számtalan találgatásra adott okot. Legjobban el volt terjedve az a mese, hogy a gróf egykor hatlovas hintóval Budára ment épp akkor, midőn ott a királyt várták. Látva tehát a hatlovas hintót, őt nézték a királynak. E félreértésért a király a néphiedelem szerint, annyira megharagudott, hogy végkép eltiltotta őt a lovak használatától. Nagyon természetes hogy e mondából egy szó sem igaz Gróf Somsich kizárólag baja miatt fogatott ökröket hintója elé.

— **Megmérgezett nyul.** Atádon történt, hogy egy földműves ember az erdőn át haladva egy véres nyulat talált. Fölvette, hazavitte s átadta feleségének, hogy készítse el. Az elkészített nyulat jó étvágygyal elfogyasztották. Nemsokára az asszony rosszul lett. Az orvos megjelent ugyan, de nem merde megmondani, hogy nyulat ettek, mivel felt, hogy férjének valami baja lesz a haza hozott nyul miatt. Iszonyu kínlódás után meghalt. Kevéssel utána rosszul lettek a gyermekek is, meg a földműves is. A földműves papot hivatott s annak elmondta az egész nyul-historiát. De már késő volt. Mind elpusztultak. Ekkor megvizgálták a dolgot s kitűnt, hogy az a nyul meg volt mérgezve s a nagy mértékben elszaporodott rókák vesztére tették oda. A furcsa rókapusztítás módnak a földműves, felesége és két gyermeke lettek — áldozataivá.

— **Uj magyar honpolgár.** Morandini Román olasz származásu n-kanizsai lakos építész, a ki a csurgói „Korona” vendéglőt is tervezte, magyar honosságot nyert. A hivatalos esküt a napokban tette le Zalavár-megye alispánja előtt.

— **A kaposvári villanyvilágítás ügye** befejezés felé közeledik. A minnyiben minden forumon helybenhagyást nyert. Az elő munkálatok már megkezdettek s így remélhető, hogy már ez év folyamán villanyos fény árban uszik megvük fővárosa.

— **A dunántúli dalos-szövetség** ma Szombathelyen dalünnepelyt rendezett. A város ez alkalommal lobogódiszt öltött s a nagy számban ö-szeseregelt dalosokat a közönség a legrokonszenvesebben fogadta. A dalos-versenyen részt vettek a pécsi, soproni, győri, komáromi, kis-martoni, sárvári, vasvári, szt-gothárdi, muraszombati és pinkafői dalárdák. Délelőtt tizenegy órakor Laky dr. elnök, a vármegyház dísztermében lelkes szavak kíséretében megnyitotta a dalos-szövetség közgyűlését, utána Gyöngyösi Tivadár alelnök ismertette a szombathelyi dalárda történetét. Azután az egyesületi folyó ügyeket intézték el és elhatározták, hogy a jövő évi dalos-versenyt Győrben fogják megtartani, nemkülömben elhatározták azt is, hogy ezentul a versenyző dalegyleteket csupán elismerő oklevéllel fűntetik ki. Fél hatkor óriási közönség előtt kezdetét vette a dalos-verseny, a melynek minden egyes számát tapssal jutalmazta meg a közönség. Az első díjat a győri dalegyletnek ítélte a bizottság.

— **Hymen.** Erdős Miksa földink m. k. postatiszt cs. k tart. hadnagy Oltárhoz vezette f. hó 4-én Nagyváradon Schwarz Rezin kisasszonyt.

C s a r n o k.

Catullus lakodalmára.

— Éneklí egy római lautos —
(T. K.-nak ajánlv.)

Kettő szerelme lóngzó kebelednek:
A müzsa és lány.
Dalaid ezzel játszva enyelegnek,
Komolyan, nemán lépdelsz annak oldalán;
Oh, de e némaság minő beszédes!
Lélekben csengő hangja földöntuli édes.

Hogy melyiket szeresse szived jobban,
Forróbb sóvárgásban melyikre dobban
Ragadván kettős szenvedély
Egygyé szakadt vad hullámos folyója:
Barátom, legfőbb üdvödeli...
Ha én volnék annak megmondhatója...!

Menj, menj! Kísérjen a szerelem-Isten!
Már árboczd vásznát csókodosa frissen
Lengő zephyr langys fuvalma.
Menj, buzgó gerlepár,
(Hajótok mar a kikötőbe vár)
Mig fel nem tűnik a hét dombu város
Minden, de minden drága halma...

De már most —
Kit égi s földi nő szerelme éget,
Hadd intselek, szívem barátja, teged:
Vigyázz, hogy bőszt féltékenység tüze
Lángot ne vessen a két hölgy között!
Mert müzsa s feleség ha össze ütközött:
Nagy sor jó, nem kérvén, e harci tüzre...
Boldogságod lehetne számkítzve!

Hollósi István.

Közgazdaság.

A trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) f. é. május hó 10-én tartott 62. közgyűlésén terjesztettek be az 1893. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy a társaság életbiztosító díjtartaléka 1893. évi december hó 31-én 39.757,609 frt 91 kr-ra emelkedett, míg k-r és nyereség részvétel tartalékok címén 1.060,020 frt 07 kr vezettetett új számlára elő. 1893. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összege 162.807,927 frt 73 kr-ra emelkedett; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 6.715,576 frt 28 krt tettek.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték bevétel 10.388,780 frt 65 kr. volt, miből 2.729,196 frt 46 kr. mint díjtartalék és 996,191 frt 01 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelve. Az 1893. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékesse váló díjkötelezvények összege 29.399,787 frt 58 kr-ra emelkedett.

Károkkért az 1893-ik 9.302,328 frt 93 krt fizettek ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 262.401,706 frt 51 kr-nyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 49.265,865 frt 80 kr. esik, melyet a társaság 154,321 káresetben fizetett.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1893. december 31-én 1.190,544 frt 33 krt tett ki. dacára annak, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289,486 frt 92 kr-nyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal fentartott.

A társaság biztosíték alapjai az idei átutalások folytán 49.192,470 frt 81 krról 54.990,003 frt 34 krra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzál. követel.	8.747,263 frt 73 kr.
2. Életbizt. kötv. adott kölcsönök	3.909,510 " 96 "
3. Allampapírokra adott kölcsönök	36,170 " 92 "
4. Értékpapírok	34.450,046 " 52 "
5. Tárca-váltók	528,064 " 60 "
6. Folyó-számlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1.214,319 " 82 "
7. Készp. az intéz. és bankoknál	2.429,629 " 79 "
8. A részv. biztosított adóslevelei	3.675,000 — "
	O. é. 54.990,003 frt 34 kr.

Ezekből több mint 15 millió magyar értékre esik.

Az elért 812,185 frt 13 kr-nyi tiszta nyeresémből a társaság osztalékkul részvényenkint 120 frtot aranyban, vagyis 300 frankot fizet.

Szerkesztői üzenetek:

— H. J. Kaposvár Munka társaink sorában szívesen látjuk, a lapot küldjük. Kérjük minél többször dolgozatait.

C S U R G Ó É S V I D É K E.

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Nyerés- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

BEVÉTEL.	Üzlet				Vagyon				Összes				KIADÁS.	
	A tétel neve		bevételek		A tétel neve		kiadások		Összes		Összes			
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Díjtartalek a múlt évről:														
a) tűzbiztosítás	2844225	21												
b) szállítmánybiztosítás	211347	26												
c) jégbiztosítás	20566	82	2576189	29					2576189	29				
2. Tartalek oly károokra, melyek 1892. decz. 31-én még függőben voltak:														
a) tűzbiztosítás	474769	87												
b) szállítmánybiztosítás	895312	19												
c) jégbiztosítás	8967	09	874041	65					874041	65				
3. Díjak a törlek levonásával:														
a) tűzbiztosítás	7867812	79												
b) szállítmánybiztosítás	2200905	65												
c) jégbiztosítás	47566	42												
d) balesetbiztosítás	829347	16	1034822	02					1034822	02				
4. Visszatérített baleset károk			188	01	95				188	01	95			
5. Visszatérített baleset jutalekok			90801	43					90801	43				
6. Kötvényilletékek:														
a) tűzbiztosítás	819963	60												
b) szállítmánybiztosítás	10898	61												
c) jégbiztosítás	18103	74	4	965	95				4	965	95			
7. Tőke elhelyezések jövedelme:														
a) Jelzálogkövetések kamatai	4000													
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1107	22												
c) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	279187	25												
d) Kamatok változásmintából, folyószámlától és agió	16572	25			3008	66	72		3008	66	72			
8. Nyerés különféle értékesítések folytán					42225	83			42225	83				
A tűzbiztosítási ágba befoglalvák a tűfkör- üveg biztosításban elért eredmények.														
Összesen			14508072	29	843092	55	14851164	84					14508072	29

Nyerés- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).

1. Díjtartalek a múlt évről:	3678082	80												
a) halálesetre szóló biztosításokra	11601	5	80	35211727										
2. Tartalek 1892. december 31-én függőben levő károokra					390675									
a) halálesetre szóló biztosításokra	5916484	36												
b) elelesre szóló biztosításokra	608669	81												
c) járadékokra szóló biztosításokra	116208	84	6636863	01					6636863	01				
3. Díjbevételek														
a) halálesetre szóló biztosításokra	79218	2												
b) elelesre szóló biztosításokra	1800695	25												
4. Kötvénydíjak														
a) Jelzálogkövetések kamatai	80698	66												
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1120	42												
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	126144	86												
d) Folyó számlák kamatai	14088	13												
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	182908	74												
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	198782	56												
összesen	1745443	37												
miből is levonva a tartalek rendes jutalekai	1488024	99	1488024	99					1488024	99				
marad	256818	38			2	6818	38		2	6818	38			
7. Nyerés különféle értékesítések folytán														
összesen			45197298	52	261145	48	45458444						45197298	52

VAGYON.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN	Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN	
		frt	kr	frt	kr				frt	kr	frt	kr		frt
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	1287500		1887500		3675000	1	Alapító tőke	2625000		2625000		5250000	
2	Ingatlan birtok:						2	Tökésített nyereségtartalék	1312500		1312500		2625000	
	a) városi telkek			4248672	42		3	Tartalék az értékpapírok arfolyam ingadozásának fedezésére	772818	76	418225	57	1190544	
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)			2496928	72	6745801	4	Ingatlan tartalek			1289480	92	1289480	
	c) 1893. december 31. meg el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokaiból			130265	26	130265	5	Tartalék a káros követelések fedezésére	40000		40000		80000	
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire			3904850	95		6	a) Díjtartalek meg érvényben levő biztosításokra						
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkei vetelára			4660		3909510	b)	a) az A mérlegben	2739394	46			2739394	
4	Kamatok jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra						7	b) az B mérlegben			30757609	91	30757609	
	a) jelzálog-össztályba tartozók kivételével			80000		1705765	47	Tartalék bejelentett, de december 31-én meg ki nem fizetett károokra	997953	65			997953	
	b) hátralékos			1765				a) az A mérlegben						
5	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	22683	94	12486	98	36170	8	a) az B mérlegben			438109	34	438109	
6	Állam- és más értékpapírok	5067086	86	2938295	66	8405381	8	Osztalék a nyereségre						
7	Váltak a társaságban	528064	60			528064	9	haláleset biztosítás frt 375058.90						
8	Előlegek a jelzálog-össztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)			85928	86	85928	10	menyirel biztosítottak javára			621910	73	621910	
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	2167	358	05		2167	11	vegyes biztosítás = 21 951.83						
10	Készpénz-készlet a főkönyv penztárában	334	188	97		334	12	A hivatalnokok ellátási penztárának vagyona	599336	05			599336	
11	Készpénz-készlet a főkönyv penztárában	55907	69	2374		58281	13	Jelzáloghitelezők						
12	Maradvány a viszonybiztosítók számláiból	411298	70	18756	54	429954	11	Egyenleg a viszonybiztosítók számláján	1017788	40	64115	56	1081903	
13	Maradvány az intézet főkönyv számláiból	8492	7	28		8499	12	Egyenleg az intézet főkönyv számláján	35696		5298	36	40994	
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából			524701	69	524701	13	a) Hitelezők különböző címeken	548256	33	8	559	28	548815
15	a) Adósok különböző címek alatt			396916	07	396916	14	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1038455	29	588805	99	1627261	
	b) Adósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal			1000		1000	15	Gidoni alapítvány	524791	69			524791	
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt			1038455	29	588805	16	Girard alapítvány	5690	58			5690	
	d) Letét Goldschmidt alapítvány			3000		3000	17	Goldschmidt alapítvány	4877	59			4877	
16	Díjtartalek átadott élet- és viszonybiztosításokra						18	Felosztható nyereség	527538	74	264646	39	812184	
17	Butorlat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, cég- táblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban													
18	Előlegezett jutalekok és szervezési költségek													
	Az 1893. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó kötelezettségek értéke													
	összesen			12792647	45	47529262	05	60321909					12792647	45

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Báro Bruck Otto, Dr. Calab' R., Báro Morigio József, Segré V.
A vezérnök: Besso József.
Magyarországi vezérigazgató: Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb számadási jelentések az alanti Csurgói ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítmány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszonybiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A CSURGÓI ÜGYNÖKSÉG.

Kreiser Géza. Pfeiffer József.

Nyomatott Vágó Gyula könyvnyomdájában Csurgón. 1894.